

Memo

gemeente **Overbetuwe**

Aan : Voorrondegroep decentralisaties
Van : College van B&W
CC :
Ons kenmerk : 14int02966
Datum : 28 augustus 2014
Betreft : Inrichting Participatiewet

Geachte raadsleden,

Met de portefeuillehouder, de griffie en de vaste voorronde voorzitter hebben wij afgesproken dat in september 2 avonden besteden aan de inrichting van de participatiewet. Op 9 en op 23 september gaan we dan ook met elkaar in gesprek hierover. Deze memo is bedoeld als voorbereiding op deze avonden.

- A. Procesaanpak
- B. Inhoud
- C. Raadsproces
- D. Welke keuzes liggen de komende periode voor

A. Procesaanpak:

A: 9 september 2014

- inleiding door wethouder Ross
- een korte presentatie van de relevante onderwerpen
 - o wat is reeds besloten (wettelijk kader of eerdere kaders vastgesteld door de vorige raad)
 - o op welke onderwerpen kunt u nog nadere keuzes maken.
- Discussie over de nog te maken keuzes
- Conclusies en afspraken voor 23 september

Consultatiemoment op 18 september: 15.00 uur – 18.00 uur

De materie is complex, urgent en omvangrijk. We beseffen dat we veel vragen van u in een kort tijdsbestek moeten beantwoorden. Om de vragen/opmerkingen die tijdens en na 9 september in de fracties leven een podium te bieden, organiseren wij een consultatiemoment op 18 september a.s. Tijdens dit moment is een bestuurlijk/ambtelijke vertegenwoordiging beschikbaar voor inloop via diverse kanalen. Enerzijds dient de verkregen informatie als input voor 23 september, anderzijds kunt u het consultatiemoment gebruiken om verdieping te verkrijgen in de materie.

Aanwezigen:

- o Wethouders participatiewet / decentralisatie
- o beleidsondersteuning
- o lid Participatieraad

23 september 2014

- inleiding door wethouder Ross
- opbrengsten van 9 september en 18 september
- discussie en standpuntbepaling relevante keuzes participatiewet en toekomst Presikhaaf bedrijven.

B. Inhoud

Van WWB naar Participatiewet: een groeimodel

De werkzaamheden die onder deze clusters (velden) vallen worden op dit moment voor een belangrijk deel uitgevoerd door het Team Werk en Inkomen. Dit zal ook na 1 januari 2015 het geval zijn. De komende weken en maanden worden de burgers die te maken hebben met de nieuwe wet – persoonlijk voorgelicht over de wijzigingen die de wet met zich mee zal brengen. En zal zonodig met hen gekeken worden naar eventuele alternatieven.

De ontwikkelingen binnen het werkveld ihkv samenwerking en uitwerking van nieuwe instrumenten gaan gelijk op. Overbetuwe neemt actief deel aan de diverse regionale werkgroepen. De snelheid en voortgang is oa afhankelijk van de ontwikkelingen binnen de regio als geheel als ook van de verschillende partijen. Samenwerken kunnen we immers niet alleen.

Per "veld" zullen wij u, om tot een weloverwogen keuze te komen, op de hoogte stellen van de ontwikkelingen en u indien er een keuzemoment voorligt aanreiken:

- de keuzescenario's
- het kader van regelgeving
- het financieel kader
- het bedrijfsvoeringsplan
- de onderlinge samenhang tot belendende velden en decentralisaties

In de eerste instantie zal Overbetuwe zowel de beleidsregie alsook de uitvoeringsregie voeren. Via deze werkwijze behoudt u de sturing op het inrichtings-vraagstuk van de participatiewet.

Leeswijzer:

1. De inrichtingsvraag – waar gaat het precies om bij de inrichting van de P- wet
2. De gevoelens
3. Wat is reeds besloten/ het bestuurlijke traject tot nu toe
4. Wat betekenen de inrichtingskeuzes voor de samenwerking
5. Wat zijn de "standpunten" nog waard ihkv het nieuwe collegeprogramma
6. Samenhang met de andere decentralisaties

1. De inrichtingsvraag - waar gaat het precies om bij de inrichting van de P-wet:

- De poort/toegang
 - Intake - klantanalyse
 - diagnose loonwaarde
 - poortwachter - handhaving
 - herindicatie loonwaarde
 - opdrachtverstrekking
- Arbeidsontwikkeling
 - kort traject
 - loonkostensubsidie zonder doorgroeipotentieel
 - loonkostensubsidie met doorgroeipotentieel
 - beschutte arbeid
 - arbeidsmatige dagbesteding
 - salarisadministratie
- Inkomensvoorziening
 - uitkeringsadministratie

- handhaving
- (fraude) onderzoek
- eigen kracht – een kort beroep op de uitkering en vervolgens aan het werk
- Terugvordering en verhaal
- Meedoen
 - dagbesteding
 - zorg en activering
 - vrijwilligerswerk
 - maatschappelijke tegenprestatie
- Werkgeversdienstverlening
 - acquisitie
 - matching
 - ontwikkelen arrangementen
 - uitvoering SROI
 - plaatsing

Zie bijlage 1 voor een nadere toelichting op de onderwerpen

2. De gevoelens van de vorige raad:

- Beleidsregie
Wij voeren beleidsregie en laten de uitvoeringsregie en de uitvoering in beginsel aan derden over.
- Toegangspoort
We werken met een lokale toegangspoort. Afhankelijk van de vraag/problematiek van de inwoner vindt de uitvoering zo dicht mogelijk bij huis plaats.
Daar waar het effectiever en efficiënter is om op grotere schaal uitvoering te geven aan de organisatie van de toegangspoort, zoeken we in de regio de samenwerking.
- Maatwerk en keuzevrijheid
Maatwerk en keuzevrijheid van de inwoner staan centraal. Wij committeren ons niet bij voorbaat aan een uitvoeringspartij. Wij willen kunnen kiezen voor een passend traject. Het maakt hierbij niet uit of de organisatie die het traject uitvoert een publieke of private partij is.
- Zoveel mogelijk betaald werk bij reguliere werkgevers
 - Onze inwoners doen zoveel mogelijk mee in de 'gewone' maatschappij. Ondersteuning is dan ook zoveel mogelijk gericht op uitstroom naar reguliere werkgevers.
 - De gemeente is zelf verantwoordelijk voor de inwoners die vanaf 1 januari 2015 niet meer kunnen instromen in de Wsw. Bij het nieuw vorm te geven beschut werk proberen we zoveel mogelijk via detachering en begeleid werken mensen aan het werk te helpen bij reguliere werkgevers.
- Samenwerking met partners
Samenwerken heeft een meerwaarde bij de ondersteuning aan onze inwoners. Het is echter geen doel op zich. Om ruimte te geven aan flexibiliteit en maatwerk werken we samen met meerdere aanbieders en partners.
- Schaal
 - Om de taken van de Participatiewet effectief uit te kunnen voeren is op een aantal terreinen samenwerking met regiogemeenten nodig.

- Het is essentieel dat de couleur locale behouden blijft en dat de inwoner weet dat hij bij de gemeente Overbetuwe terecht kan met vragen en problemen.
- De dienstverlening in de frontoffice is zo dicht mogelijk bij de inwoner gelegen. De organisatie van die dienstverlening kan op grotere schaal en meer op afstand ingevuld worden.

- Kostenbewuste en effectieve inzet van middelen

- We zetten de beschikbare middelen kostenbewust en effectief in.
- De ondersteuning die de gemeente biedt, is aanvullend op de bestaande ondersteuningsmogelijkheden en voorliggende voorzieningen.
- Bij de inkoop van ondersteuning bij re-integratie door private of publieke partners krijgt de aanbieder met de beste prijs-kwaliteit verhouding de opdracht gegund.
- Het niet halen van resultaten kan leiden tot beëindiging van de samenwerking.

Bovenstaande beleidskeuzes zijn verwoord in een conceptbrief met gevoel en zouden de basis vormen voor de inbreng van de Overbetuwse portefeuillehouder in het BReSDO overleg.

3. Wat is reeds besloten/ het bestuurlijke traject tot nu toe:

Het bestuurlijke traject tot nu toe:

- Op 21 mei 2013 is de sociaal-maatschappelijke visie vastgesteld
- Op 30 juli 2013 is de raad via de memo 'Scenario's Participatiewet en de rol van Presikhaaf Bedrijven' geïnformeerd. Deze memo bevat een verkenning naar de samenwerkingsvarianten bij de uitvoering van de Participatiewet en de mogelijke rollen van Presikhaaf Bedrijven hierin.
- Op 15 augustus 2013 heeft de heer de Haas van het gelijknamige consultancy bureau aan de raad een toelichting gegeven op de bevindingen uit het onderzoeksrapport 'Onafhankelijk onderzoek juridische entiteit Presikhaaf Bedrijven' en de keuzes waar gemeenten voor staan.
- Op 10 september 2013 heeft er een ronde tafelgesprek over de Participatiewet en de toekomst Presikhaaf bedrijven plaatsgevonden.
- Op de politieke avond van 1 oktober 2013 is de raad voorgelicht over de verschillende scenario's van de Participatiewet. Tijdens deze avond bleek een scenario veel raadsleden aan te spreken.
- Op basis hiervan is in het vierde kwartaal van 2013 is een onderzoek1 uitgevoerd naar de contouren voor de inrichting van het sociaal domein. Hieruit zijn vier uitvoeringsscenario's voortgekomen. Deze zijn een nadere uitwerking van het voorkeursscenario.
- Het onderzoeksrapport is op 3 december 2013 tijdens de politieke avond gepresenteerd. Tijdens deze avond heeft de raad gevraagd de beleidskeuzes nader uit te werken.
- De nadere uitwerking van de beleidskeuzes is vervat in de beleidsnota "Beleidskeuzes participatiewet" 10 januari 2014.
- De kaderstellende nota decentralisaties 25 november 2013 dient als basis voor het op grond van de 3 decentralisaties op te stellen lokaal beleidsplan.
- Het beleidsplan voor de decentralisaties zal eind augustus in procedure gaan.
- Regionale bestuurlijke bevraging door Barth van Eeten met betrekking tot de inrichting Participatiewet en de toekomst van Presikhaaf Bedrijven – medio augustus 2014.
- Presentatie van de resultaten regionale consultaties aan bestuurlijk kwartet Participatiewet en Bresdo (planning medio september 2014).
- Behandeling voorrondegroep decentralisaties : de inrichting participatiewet en de rol van Presikhaaf Bedrijven op 9 en 23 september 2014 – begeleidende Memo en presentatie.
- Raadsconsultatie 18 september 2014 ter voorbereiding op de voorronde 23 september.

4. Wat betekenen de inrichtingskeuzes voor de samenwerking:

- Expertise
 - toename van taken op alle velden
 - toename van complexiteit
 - versus een "gering" beroep op deze expertise
- Betaalbaarheid
 - wettelijke taken

- bovenwettelijke taken
- financiering eigen doelmatigheidsorganisatie
- ontwikkeling budgetten
- geormerkte budgetten
- Presikhaaf Bedrijven – GR
 - gevolgen uittreding
 - gevolgen voortzetting
- Weglekeffect
 - gevolgen concurrentie binnen de eigen arbeidsmarktregio
 - strategische mobiliteit
- De grenzen van de arbeidsmarkt
 - waar stopt de arbeidsmarkt (school en werk)
 - de aantrekkelijke arbeidsmarktregio
 - beleid versus uitvoering

5. Wat zijn de “standpunten” nog waard ihkv het nieuwe collegeprogramma:

Een goede uitvoering van deze taken lukt de gemeente Overbetuwe niet alleen, daarvoor is samenwerking met andere gemeenten en instanties in de regio nodig. Dat schept een nieuwe realiteit voor het gemeentebeleid voor de komende jaren, vanuit een sterke positie van de gemeente

- Regionale samenwerking
 - Praktisch en flexibel
 - Volledige transparantie
 - Uitvoeringskosten mogen niet toenemen
 - Vorm eisen
 - Daadwerkelijke invloed en democratische controle door Overbetuwe
 - Kostenneutraal beëindigen van samenwerkingsvormen
 - Duidelijke inrichtings- en werkafspraken
 - Lokaal maatwerk staat voorop

We stimuleren de (verdere) ontwikkeling van een echt regionaal arbeidsmarktbeleid

- Ombuiging sociale sector

Er zal realistisch worden gekeken naar de inzet van mensen die een beroep doen op de overheid voor inkomensondersteuning.

- Toekomst Presikhaaf Bedrijven

Bij het scenario stip op de horizon maken wij de keuze om Presikhaaf Bedrijven de huidige SW te laten uitvoeren maar het bedrijf in de komende jaren geleidelijk af te bouwen. Voor de uitvoering van de participatiewet wordt gelijktijdig een nieuwe, meer locale structuur opgebouwd.

6. Samenhang met de andere decentralisaties:

- De toegang
 - Integraal indien wenselijk/noodzakelijk
 - 1 registratiesysteem
 - Warme overdracht
 - afstemming
- Instrumenten
 - maatwerk
 - gebruik maken van bestaande structuren en dienst- hulpverlening
 - regiefunctie
 - afstemming en herijking
 - schadelastbeperking
 - uitvoering dicht bij huis

C. Raadsproces:

- Resultaten regionale uitvraag Bresdo
Medio/eind september

- Memo Keuzes Participatiewet
2 september
- Presentatie voorrondegroep decentralisaties
9 september
- Vervolg voorrondegroep
23 september
- Besluitvorming raad beleidsplan 3D
28 oktober

D. Welke keuzes liggen de komende periode voor?

Korte termijn

- beleidskeuzes vorige raad
- positie van Presikhaaf

Middellange termijn

In 2015 continueren we de huidige uitvoering. In de loop van 2015 bepalen we in regionaal overleg hoe wij de Participatiewet willen gaan uitvoeren
- per onderdeel bepalen of het (sub) regionaal of lokaal uitgevoerd gaat worden.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

Th. Hoex MMO

drs A.S.F. van Asseldonk

Bijlage 1 Omschrijving blokken Participatiewet

Toegang

De toegang is verantwoordelijk voor een juiste indicatiestelling en doorverwijzing naar uitvoerders in het veld op basis van een beoordeling van de eigen kracht van de klant en diens competenties en beperkingen. Het genoemde kernpunt "eigen kracht" is van groot belang. De burger ontvangt ondersteuning als dat echt moet, maar zal eerst alles zelf in het werk moeten stellen om financieel zelfredzaam te zijn.

De Toegang is onafhankelijk en regelt de toegang tot de sociale voorzieningen. Door het toevoegen van voldoende specialisme ondersteund door een adequate ICT omgeving, wordt een zo goed mogelijk beeld verkregen van de klant in termen van competenties en groeipotentie gericht op uitstroom naar werk. Werkgeversdienstverlening levert input vanuit de vraag van de markt zodat tevens rekening wordt gehouden met de wensen/eisen van werkgevers. Op basis van deze indicatie wordt een opdracht gedefinieerd voor het vervolgtraject.

Belangrijk aan een goede poort is dat de burger een keer zijn verhaal vertelt. Door een goede intake en diagnose kan er direct doorverwezen worden naar de juiste dienstverlening, gebruik makend van de integrale voorzieningen (verbinding met Wmo en kernteams). De poort vervult een belangrijke functie in het kader van fraudepreventie en handhaving.

De toegang is belegd bij inkomensconsulenten en werkcoaches van team Werk & Inkomen en is voldoende geëquipeerd om op 1 januari 2015 de Participatiewet uit te voeren.

Arbeidsontwikkeling

Indien uit de indicatie in de Toegang blijkt dat personen niet op eigen kracht uit kunnen stromen naar regulier werk, maar daartoe wel binnen afzienbare termijn geheel of gedeeltelijk in staat zijn, vindt gerichte begeleiding plaats. Met als centrale aanpak het maximaal benutten van de loonwaarde van betrokkene.

In hoofdlijnen is er sprake van twee doelgroepen:

- Personen waarvan duidelijk is dat doorontwikkeling naar financiële zelfredzaamheid tot de mogelijkheden behoort. Voor deze doelgroep is tijdelijke begeleiding nodig totdat de feitelijke uitstroom gerealiseerd is. Opleiden gebeurt werkenderwijs zoveel mogelijk op externe locaties.
- Personen waarvan duidelijk is dat doorontwikkeling naar volledige financiële zelfredzaamheid niet (zondermeer) tot de mogelijkheden behoort. Doorgroei naar het hoogst mogelijke niveau van financiële zelfredzaamheid is dan het meest haalbare. Ook hier vindt de opleiding en de uiteindelijke plaatsing (begeleid werken) in principe in de reguliere arbeidsmarkt plaats.

De dienstverleners die bijdragen aan de arbeidsontwikkeling zullen door de gemeente worden aangestuurd op basis van de uitgangspunten, die in de kernkeuzes zijn benoemd: Realisatie van de loonwaarde/verdiencapaciteit, uitstroom naar regulier werk en plaatsing van klanten bij reguliere bedrijven en instellingen.

Enerzijds zullen wij gebruik maken van regionale instrumenten. Deze instrumenten (loonkostensubsidie, etc.) worden momenteel regionaal aanbesteed op basis van de beste prijs-kwaliteit verhouding. Individuele gemeenten bepalen zelf hoeveel ze afnemen.

Anderzijds kopen we maatwerkarrangementen individueel in.

Ten slotte voeren de werkcoaches ook een aantal re-integratie instrumenten uit (denk hierbij aan jobcoaching, trainingen, etc.)

De positie van Presikhaaf in dit blok is nog niet uitgekristalliseerd. Momenteel loopt een regionale bevraging en inventarisatie onder de deelnemende gemeenten.

Het nieuwe beschut werk valt ook onder het blok arbeidsontwikkeling. Hier sluiten we aan bij reguliere arbeidsstructuren. De raad heeft dit onderwerp tijdens de voorbereidende vergadering van 1 juli 2014 besproken.

Binnen het werkbedrijf in oprichting staat de dialoog tussen werkgevers, werknemers en de gemeente centraal. De gesprekken over het werkbedrijf zijn nog gaande.

Inkomensvoorzieningen

Het primaat van dit blok ligt bij het in continuïteit rechtmatig verstrekken van alle uitkeringen en alle daarbij komende beheershandelingen voor de gehele doelgroep. Dit blok is daarmee de spin in het web. In dit blok komen op het terrein van de re-integratie alleen de personen die op eigen kracht geacht worden regulier werk te kunnen vinden. De gedachte hierachter is dat de ondersteuning naar werk zo gering mogelijk is en het primaat ligt op het handhaven van de verplichtingen.

De inkomensvoorziening wordt integraal uitgevoerd door het team Werk & Inkomen, dat wil zeggen in duo aanpak van inkomensconsulenten en werkcoaches. Het is gericht op het maximaal uitnuttigen van de mogelijkheden van betrokkene en maximale schadelastbeperking (geen of zo kort mogelijk beroep op de uitkering). Het team Werk & Inkomen is voldoende geëquipeerd om dit op 1 januari 2015 uit te voeren.

Werkgeversdienstverlening

Dit blok is verantwoordelijk voor de afstemming met werkgevers. Dit blok is voornamelijk faciliterend en heeft een taakstelling op het realiseren van vacatures en het ophalen van arrangementen om mensen uit alle doelgroepen te kunnen plaatsen. Ook de feitelijke plaatsing vindt door Werkgeversdienstverlening plaats. Werkgeversdienstverlening is de aanjager van het model en zorgt voor een vertaling van de vraag naar het juiste aanbod. De eerder genoemde blokken zorgen voor een opleiding / begeleiding vanuit die vraag. Hierdoor wordt de match bevorderd. Kernbegrippen zijn verder Social Return on Investment (SROI) en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). Tegelijkertijd is sprake van ontzorging van werkgevers en wordt invulling gegeven aan de wens van werkgevers te komen tot één aanspreekpunt.

De wet schrijft een regionale samenwerking voor op het niveau van de arbeidsmarktregio. In de regio Arnhem is een werkgeversdienstverleningspunt opgericht, waar Overbetuwe aan deelneemt. Hier is de raad tijdens de voorbereidende vergadering van 1 juli 2014 over geïnformeerd. De werkcoaches van Overbetuwe werken hierbinnen samen en zorgen voor een borging van de couleur locale en moeten de lokale ondernemers ondersteunen in het opzetten van nieuwe structuren. Het doel van het werkgeversdienstverleningspunt is het tegengaan van concurrentie bij werkgevers en het uitnuttigen van de volledige regionale arbeidsmarkt. Arbeidsmarktbeleid beperkt zich niet tot de gemeentegrenzen.

Meedoen

Indien duidelijk is dat binnen afzienbare termijn nauwelijks sprake is van mogelijkheden tot loonvormende arbeid, zal plaatsing in dit blok aan de orde zijn. De loonwaarde is beperkt en de begeleidingsbehoefte is groot en tegelijkertijd lijkt er nauwelijks ruimte voor groei. Ook de doelgroep 'activering' in het huidige Wwb-bestand maakt hier onderdeel van uit. Daarbij wordt opgemerkt dat dit deel van de doelgroep zo klein mogelijk is, omdat vanuit de Toegang wordt gekeken naar wat mensen wél kunnen.

Hier zoeken we aansluiting bij de kernteams, lokale structuren (zoals welzijn, het vrijwilligerssteunpunt, proeftuin arbeidsparticipatie & meedoen. Dit valt onder de reguliere werkzaamheden van de werkcoaches.

De tegenprestatie wordt momenteel uitgewerkt in het beleidsplan decentralisaties. Deze wordt 28 oktober aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.

Hier zoeken we aansluiting bij de kernteams, lokale structuren (zoals welzijn, het vrijwilligerssteunpunt, proeftuin arbeidsparticipatie & meedoen. Dit valt onder de reguliere werkzaamheden van de werkcoaches.

De tegenprestatie wordt momenteel uitgewerkt in het beleidsplan decentralisaties. Deze wordt 28 oktober aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.